

## Odpowiedzialność service providerów w sieci z tytułu naruszenia praw autorskich



Rozwój Internetu oraz nowych technik informatycznych przyczynił się do szerokiej i w ogromnej mierze niekontrolowanej eksploatacji dóbr chronionych prawami własności intelektualnej, w tym materiałów objętych ochroną prawnoautorską.

Obok problemu naruszenia praw autorskich przez indywidualnych użytkowników Internetu, niezwykle istotne praktyczne znaczenia ma kwestia odpowiedzialności podmiotów świadczących usługi w sieci, które choć same nie korzystają z materiałów w sieci, udostępniają infrastrukturę techniczną umożliwiającą ich przesyłanie, przechowywanie i korzystanie, a co za tym idzie w praktyce mogą przyczyniać się do naruszania prawa autorskich.

W tym kontekście konieczna jest znajomość nie tylko przepisów gwarantujących efektywną ochronę praw autorskich w sieci, ale także zapewniających „bezpieczeństwo prawne” oraz ochronę interesów podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną (tzw. service providerów)

### źródła regulacji prawnych

Zasady odpowiedzialności takich podmiotów są określone w stosownych regulacjach z zakresu prawa autorskiego oraz handlu elektronicznego, zarówno na poziomie unijnym, jak i krajowym, a także kształtowane w rozwijającym się w tym zakresie orzecznictwie sądowym.

W Polsce, kwestię odpowiedzialności z tytułu naruszenia praw osób trzecich (w tym praw autorskich) usługodawców prowadzących działalność w sieci regulują przepisy ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną z dnia 18 lipca 2002 r. (Dz.U. z 2002 r. Nr 144, poz. 1204, z późn. zm).

Zgodnie z generalnym założeniem tej ustawy, podmioty świadczące usługi drogą elektroniczną nie mają obowiązku sprawdzania pod kątem ewentualnych naruszeń przekazywanych, przechowywanych lub udostępnianych przez nie danych. Jednocześnie, aby zwolnić się od odpowiedzialności z tytułu naruszenia praw osób trzecich, w tym praw autorskich, konieczne jest spełnienie warunków, określonych odrębnie dla poszczególnych kategorii usługodawców.

---

### usługi czystego przesyłu

#### a odpowiedzialność za naruszenie praw autorskich

Pierwszą z nich są usługodawcy świadczący usługi tzw. czystego przesyłu, a więc podmioty, które jedynie dostarczają infrastrukturę techniczną umożliwiającą przesył danych w sieci.

Zgodnie z ustawową regulacją, podmiot świadczący tego typu usługi jest zwolniony z odpowiedzialności z tytułu naruszenia praw autorskich do przesyłanych przez siebie materiałów, o ile spełnia łącznie następujące warunki: nie jest inicjatorem przekazu danych, nie wybiera odbiorcy przekazu danych, nie modyfikuje informacji zawartych w przekazie.

### usługi cachingu

#### a odpowiedzialność za naruszenie praw autorskich

Druga kategoria to usługodawcy świadczący usługi tzw. cachingu tj. usługi polegające na automatycznym, krótkotrwałym i pośrednim przechowywaniu danych w celu przyspieszenia ponownego dostępu do nich na żądanie innego podmiotu.

Przy założeniu, że spełnione są pewne techniczne warunki świadczenia usług, service providerzy świadczący tego typu usługi nie ponoszą odpowiedzialności z tytułu naruszenia cudzych praw autorskich, o ile niezwłocznie usuną dane albo uniemożliwią do nich dostęp, po tym jak uzyskają:

- informacje, że dane zostały usunięte z początkowego źródła transmisji lub dostęp do nich został uniemożliwiony, lub
- zawiadomienie, że sąd lub inny właściwy organ nakazał usunięcie danych lub uniemożliwienie do nich dostępu.

---

## **usługi hostingowe**

### **a odpowiedzialność za naruszenie praw autorskich**

Ostatnią kategorię stanowią usługodawcy świadczący popularne usługi hostingowe, polegające na udostępnianiu zasobów swojego systemu teleinformatycznego w celu przechowywania na nim danych przez inne podmioty (usługobiorców).

Odpowiedzialność za przechowywane dane (w tym materiały naruszające prawa autorskie) podmiotu świadczące usługi hostingowe jest wyłączona, pod warunkiem, że nie wie o bezprawnym charakterze danych lub związanej z nimi działalności, a w razie otrzymania urzędowego zawiadomienia lub uzyskania wiarygodnej wiadomości o bezprawnym charakterze danych lub związanej z nimi działalności niezwłocznie uniemożliwi dostęp do tych danych.

Jednocześnie usługodawca nie ponosi odpowiedzialności względem usługobiorcy za ewentualne szkody powstałe w wyniku uniemożliwienia dostępu do takiej strony, przy czym w przypadku blokuje on dostęp do strony w oparciu o „wiarygodną” wiadomość, jest zobowiązany wcześniej zawiadomić usługobiorcę o zamiarze uniemożliwienia dostępu do przechowywanych danych.

---

## **prawo autorskie**

### **a usługi przesyłu w sieci**

Obok ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną, szczególne zasady określające zasady korzystania z utworów objętych prawnoautorską przez usługodawców świadczących usługi przesyłowe określa ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych z 4 lutego 1994 r. (Dz.U. z 1994 r. Nr 24, poz. 83).

W świetle przepisów prawa autorskiego, przejściowe lub incydentalne zwielokrotnianie utworów, do którego dochodzi w trakcie świadczenia usług przesyłu w sieci, które:

- nie ma samodzielnego znaczenia gospodarczego,
- stanowi integralną i podstawową część procesu technologicznego,
- ma na celu wyłącznie umożliwienie przekazu utworu w systemie teleinformatycznym pomiędzy osobami trzecimi przez pośrednika - stanowi formę tzw. dozwolonego użytku publicznego, będącego podstawą korzystania z utworów bez zgody twórcy i bez zapłaty mu wynagrodzenia.